

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

Propunere de politici publice nr. 2

Măsuri active de îmbunătățire a incluziunii sociale a persoanelor surde și a persoanelor cu deficiențe de auz.

Formular conform Hotărârii Guvernului 777/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central

1. Instituția inițiatoare	Asociația pentru Implicare Socială, Educație și Cultură
2. Formularea problemei	<p>În România anulului 2019 atenția acordată persoanelor surde sau persoanelor cu deficiențe de auz este foarte precară, în momentul de față aceste persoane nu dispun de un cadru favorabil dezvoltării lor în societatea românească și au parte de multe ori de o excluziune socială datorită deficiențelor pe care le au.</p> <p>Lipsa unei politici adecvate pentru persoanele surde duce la marginalizarea acestora de către comunitate, statul român este obligat prin Constituție¹ să ofere condiții egale pentru toți cetățenii și să asigure un cadru propice dezvoltării în cadrul comunității. Constituția României prevede la art. 50 faptul că: „<i>Persoanele cu handicap se bucură de protecție specială. Statul asigură realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament ale handicapului, în vederea participării efective a persoanelor cu handicap în viața comunității, respectând drepturile și îndatoririle ce revin părinților și tutorilor</i>”.</p> <p>Instituțiile statului trebuie să faciliteze dezvoltarea pe deplin a potențialului uman a persoanelor surde, a simțului demnității și a propriei valori, consolidarea respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului și pentru diversitatea umană, dezvoltarea personalității, talentelor și creativității persoanelor surde, precum și a abilităților lor mentale și fizice, la potențial maxim, cu scopul de a da posibilitatea persoanelor surde să participe efectiv la o societate liberă. Participarea activă a persoanelor surde poate constitui un răspuns la problemele</p>

¹ A se vedea Constituția României art. 50

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

legate de deficitul de forță de muncă aflat în creștere, pentru a putea fi integrate pe piața muncii persoanele surde au nevoie de aparate, interpreți și logistică specifică pentru acest tip de dizabilitate.

Acordarea dispozitivelor medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale în ambulatoriu de către furnizorii aflați în relație contractuală cu Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București sau Casele județene de Asigurări sunt prevăzute în Legea nr. 95/2006 privind reforma în sănătate, Hotărârea de Guvern nr. 1389/2010 pentru aprobarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate și Ordinul MS/CNAS nr.864/538/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Contractului-cadru. În contextul acordării de către stat a anumitor beneficii, considerăm oportună o investiție în dispozitivele ce le conferă persoanelor surde oportunități și șanse egale. O creștere a subvenției acordate de stat pentru dispozitivele necesare persoanelor surde poate determina o creștere a ratei de inserție a acestei categorii de persoane și o relaxare a sistemului de asigurări sociale, putem vorbi de o investiție pe termen lung și de o politică axată pe nevoile elementare ale persoanelor surde.

Persoanele asigurate în sistemul public de asigurări beneficiază de dispozitive medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale în ambulatoriu, pentru o perioadă determinată ori nedeterminată, în baza prescripției medicale eliberate de medicul de specialitate aflat în relație contractuală cu casa de asigurări de sănătate. În momentul de față cuantumul pe care îl oferă CNAS nu poate acoperi integral valoarea tuturor dispozitivelor necesare persoanelor surde, în funcție de afecțiune și gradul de handicap. Astfel se pune problema accesibilității pachetelor de beneficii și a subvențiilor acordate, multe persoane surde nu au o bunăstare materială care să le permită achitarea diferenței pentru achiziționarea aparatului și rămân în continuare fără dispozitivul care îi poate schimba modul de viață.

O altă problemă identificată în România cu privire la persoanele surde este reprezentată de lipsa interpreților, interpreții sunt deosebit de importanți pentru o bună înțelegere între persoana surdă și funcționarii publici din instituțiile statului. Adesea se întâlnește problema interpreților în practică, iar multe instituții se găsesc în imposibilitatea de a soluționa o anumită cerere datorită lipsei interpreților. Instituțiile publice din România trebuie să răspundă nevoilor tuturor cetățenilor, persoanele surde fiind cetățeni și contribuabili la bugetul de stat, astfel statul trebuie să se asigure că deține mijloacele necesare satisfacerii nevoilor acestei categorii de cetățeni. Conform datelor disponibile pe website-ul

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, la data de 07.08.2019, existau doar 54 de interpreți autorizați în baza ordinului nr. 671/1640/61/2007 completat de ordinul nr. 306/299/4253/2010 - Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, Ministerul Educației și Cercetării. Din lista² publicată de ANPD se poate vedea că în 12 județe din România nu există nici măcar un interpret autorizat.

Propunerea care ar putea veni în întâmpinarea problemelor cu care se confruntă persoanele surde este proiectul „Voci pentru Mâini: Interpretare Video la Distanță”, implementat de Asociația Națională a Surzilor din România - Filiala București și finanțat de Fundația Orange, în cadrul programului „Lumea prin culoare și sunet”, ediția 2017. Asociația Națională a Surzilor din România a făcut demersurile necesare pentru diseminarea informațiilor privitoare la acest program către toate prefecturile din țară și atenționarea acestora cu privire la obligațiile legale pe care le au.

Potrivit Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, sunt prevăzute următoarele obligații:

Potrivit art. 69 alin. (1) din legea mai sus menționată: „autoritățile și instituțiile central și locale, publice sau private asigură, pentru relațiile directe cu persoanele cu handicap auditiv ori cu surdocecitate, interpreți autorizați ai limbajului mimico-gestual sau cei ai limbajului specific al persoanelor cu surdocecitate.”

Conform art. 69 alin. (3) din Legea nr. 448/2006 cu modificările și completările ulterioare: „limbajul mimico-gestual și limbajul specific al persoanei cu surdocecitate sunt recunoscute oficial ca mijloace de comunicare specifice persoanelor cu handicap auditiv sau cu surdocecitate”

Potrivit art. 100 alin. (1) litera b) nerespectarea dispozițiilor art. 69 alin. (1) constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 6.000 de lei la 12.000 de lei.

² <http://anpd.gov.ro/web/informatii-utile/lista-interpreti-ai-limbajului-mimico-gestual/>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	În urma demersurilor realizate de Asociația Națională a Surzilor din România nu a existat deschidere din partea autorităților publice contactate, fapt ce concretizează ideea conform căreia persoanele surde și implicit persoanele cu handicap sunt supuse excluziunii sociale și li se reduc șansele de integrare și inserție pe piața muncii. Considerăm că trebuie reglementat un cadru favorabil pentru dezvoltarea pe deplin a potențialului uman al persoanelor surde și inițierea unui set de măsuri cu privire la monitorizarea instituțiilor din teritoriu pentru a nu se ajunge la discriminare voită a unui mare număr de cetățeni ai statului.
3. Denumirea politicii	Măsuri active de îmbunătățire a incluziunii sociale a persoanelor surde și a persoanelor cu deficiențe de auz.
4. Scop	Scopul politicii publice este de a înainta și implementa un set de propuneri pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor surde sau cu deficiențe de auz din România.
5. Obiective generale/ obiective specifice	<p>Obiectivul general al politicii este acela de a asigura persoanelor surde un minim de servicii adaptate nevoilor acestora și de a reduce gradul de excluziune socială la care sunt supuse.</p> <p>Obiectivele specifice ale politicii publice sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inițierea unui program național de interpretare programabilă în instituțiile publice sau alte tipuri de organizații; - Implementarea programului „Voci pentru Mâini: Interpretare Video la Distanță” în instituțiile publice din România; - Monitorizarea și raportarea modului în care instituțiile publice se raportează la persoanele surde/cu deficiențe de auz;
6. Beneficiari	<p>Copii surzi</p> <p>Copii hipoacuzici</p> <p>Tineri surzi</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>Tineri hipoacuzici</p> <p>Adulți surzi</p> <p>Adulți hipoacuzici</p> <p>Vârstnici surzi</p> <p>Vârstnici hipoacuzici</p> <p>Famiiliile care au copii surzi</p> <p>Persoanele din România aflați în situații diferite de vulnerabilitate</p> <p>Ministerul Muncii și Justiției Sociale și serviciile sale teritoriale care oferă servicii persoanelor surde și a persoanelor cu deficiențe de auz și desfășoară activități de lucru cu persoanele cu dizabilități (AJOFM)</p> <p>Autoritățile Publice locale care oferă sau vor oferi servicii persoanelor surde și a persoanelor cu deficiențe de auz sau desfășoară sau vor desfășura activități pentru aceste persoane.</p> <p>Organizațiile pentru persoanele surde și a persoanelor cu deficiențe de auz.</p> <p>Alte organizații care furnizează servicii pentru persoanele surde și a persoanelor cu deficiențe de auz.</p>		
7. Variante de soluționare		Impact	Buget
Varianta 1: Program de decontare a	Inițierea unui program național de interpretare programabilă în instituțiile publice dar și în alte tipuri de organizații. Prin această reglementare se va	Implementarea interpretării programabile are un impact mare din perspectiva eficienței și eficacității în instituțiile publice, această măsură vine în întâmpinarea tuturor funcționarilor	<i>Estimare</i>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

<p>serviciilor de interpretariat</p>	<p>asigura prezența unui interpret autorizat în momentul în care persoana surdă sau cu deficiențe de auz are nevoie de un interpret pentru a beneficia de anumite servicii, atât publice cât și private.</p> <p>Inițierea unui program național de decontare a serviciilor de interpretariat mimico-gestual</p> <p>Programul va permite persoanelor surde sau cu deficiențe de auz să beneficieze, pe baza unei programări, de serviciile unui interpret în anumite situații precum: în instituții publice, la angajare, la bancă, la medic, notar/avocat, etc. Astfel instituțiile publice/organizațiile vor fi obligate prin lege să asigure un interpret și vor putea ulterior deconta serviciile prestate de acesta.</p> <p>Din punct de vedere al instituțiilor publice, interpretarea programabilă vine în sprijinul managementului timpului și al conflictelor, implementarea unui program de interpretare programabilă elimină potențialele conflicte și</p>	<p>publici și contribuie la asigurarea unor servicii calitative pentru toți cetățenii. Interpretarea programabilă contribuie la fluidizarea activității și creșterea randamentului funcționarilor publici.</p> <p>Acest tip de programare ajută atât funcționarii publici, cât și persoanele cu dizabilități din perspectiva accesibilității la servicii de interes public dar și servicii de care au nevoie în viața de zi cu zi și pe care de multe ori nu le pot accesa din cauza barierei de limbaj.</p>	<p>Onorarii interpreți: 1.000 solicitări / lună x 50 lei/ora x 1 h (în medie) = 50.000 lei</p> <p>Cheltuieli de deplasare ale interpreților: 1.000 deplasări x 50 lei (în medie) = 50.000 lei</p> <p>Total: 100.000 lei / lună</p>
--------------------------------------	--	--	--

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	<p>neînțelegeri cauzate de lipsa unui interpret care să faciliteze procesul.</p> <p>De asemenea, pentru implementarea acestui program, propunem creșterea numărului de interpreți autorizați astfel încât în fiecare județ să existe cel puțin 2 interpreți, prin cursuri gratuite, asigurate de Ministerul Muncii și Justiției sociale.</p>		
<p>Varianta 2: Implementare a programului „Voci pentru Mâini: Interpretare Video la Distanță”</p>	<p>Implementarea programului „Voci pentru Mâini: Interpretare Video la Distanță” în cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului</p> <p>Acest program asigură îmbunătățirea calității serviciilor de interpretare în limbajul mimico-gestual în comunitatea surzilor din România și în relația acesteia cu societatea largă prin crearea, dezvoltarea și implementarea unui sistem de interpretare video la distanță.</p> <p>Prin folosirea aplicației „Voci pentru Mâini”, numărul total al serviciilor de interpretare în limbaj mimico-gestual va crește, eliminându-se barierele de distanță dintre interpret și beneficiar ori de câte ori va fi posibil. În plus, implementarea proiectului va</p>	<p>Persoanele surde înregistrate pot solicita servicii de interpretare prin trimiterea unui apel către toți interpreții disponibili pe platformă, urmând ca primul interpret care acceptă apelul să între în legătură audio-video cu solicitantul, oferindu-se astfel posibilitatea de a interpreta la distanță.</p> <p>Beneficiarul are posibilitatea de a alege una din situațiile de interpretare predefinite (spre exemplu, „bancă”, „poștă”, „farmacie” etc.) pentru a oferi o informație în plus interpretului care ar urma să preia solicitarea. Interpretul în cauză va vizualiza, pe lângă informația privind contextul de interpretare, și numele de utilizator al persoanei.</p> <p>Orice instituție / organizație / companie care intră în contact cu persoane din comunitatea surzilor poate solicita și utiliza sistemul de interpretare.</p>	<p><i>Estimare</i></p> <p>Mentenanța aplicației - 1.000 lei/lună</p> <p>Decontarea serviciilor - 50 lei/h x 600 h/lună = 30.000 lei</p> <p>Total: 31.000 lei / lună</p>

Societatea civilă dezvoltă politici publice

cod MySMIS 109834/ cod SIPOCA 202

	duce la o mai bună recunoaștere socială și culturală a limbajului mimico-gestual, ca element central în comunitatea și cultura surzilor.		
Varianta 3: Revizuirea standardului ocupațional pentru interpreți	Revizuirea standardului ocupațional din Clasificarea Ocupațiilor din România (COR) pentru interpreții limbajului mimico-gestual. Acești interpreți trebuie să dețină un standard ocupațional diferit de ceilalți interpreți deoarece activitatea prestată de acești interpreți nu se supune acelorași condiții. Interpreții mimico-gestuali au nevoie de o definiție clară a atribuțiilor și modului în care aceștia trebuie să își îndeplinească atribuțiile, totodată vorbim și de o distincție între categoriile de interpreți din punct de vedere al remunerației acestora. Considerăm că actualul standard este abstract și evaziv în multe privințe și lasă la latitudinea interpretului multe aspecte esențiale în lucrul cu persoanele surde sau cu deficiențe de auz.	Revizuirea acestui standard ocupațional vine în întâmpinarea problemelor privitoare la capacitatea acestor persoane de a se integra și de fi cetățeni activi în cadrul comunității prin inserția pe piața muncii sau prin angrenarea acestor persoane în activități social-educative. Interpreții sunt esențiali pentru persoanele surde și persoanele cu deficiențe de auz, fapt ce determină o creștere a atenției acordate exercitării acestei profesii și o creștere a calității în domeniul formării acestei categorii de interpreți. Standardizarea corespunzătoare a activității interpreților pentru limbajului mimico-gestual, conduce la creșterea calității serviciilor furnizate de aceștia și o gestionare mult mai bună a proceselor specifice lucrului cu aceste persoane.	Nu este cazul, varianta se bazează exclusiv pe aprobarea unui set de reglementări